

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj: Nagy hasznosított sorok 5 kr. Nagyobb terjedelmű a 10 soros hirdetésnek alkalmasságát a legelőször 5 kr. érte vételek fel. Helyesül minden kéltől behatárolt 30 kr. Hirdetési vagy reklámot magában foglaló újdonság 50 krajár.

Előfizetési árak: Helyben és postán küldve. Egy évre . . . 10 fr. — Kr. Fél évre . . . 5 — " Negyed évre . . . 3 — " Egyed. szám 5 kr. Adat: szellemi tárgyat illető minden költés: Nagy-hatványosok. 1889. évi. Magyarországi. — a szerkesztőségbe küldendő.

Tisza Kálmán — Nagy-Váradon.

Debreczen, okt. 2. (K. B.) Már eszelőt hetekkel nagy garral hirdették a kormánypárti lapok azt a hírt, hogy okt. hó elején Tisza Kálmán Nagy-Váradra megy a választói előtt megtartja beszámoló-beszédét. Gondoskodtak a reklámról bőségesen s előre is elképzeljük, hogy mily nagy feneket fog keríteni a kormánypárti sajtó Tisza Kálmán nagyváradai beszédének, mint fogja azt dicsőíteni s az államférfiu beszédek mintaképének mondani!

Tegyük bátran, ha ebben örömlük te-lik, mi nem irigyeljük a guszpusukat. Megvalljuk, hogy nem is tekintünk valami kiváló érdekfűzővel a nagy-váradai beszéd felé, mert most — hatalmának alkonyán — ugyan mit mondhatna olyat Tisza, mi az országot különösen érdekelhetné? A nagy-váradai pompa, melyet a mai napon kifejtene, valószínűleg Tisza Kálmán temetési pompája lesz. Utolsó fellobbanása azon fénynek, mely egykor — hatalma tetőpontján — körülvette. A szárnyaszegett madár elzengi hattyudalát, elsőhajója: »eljárásommal kis játékaimat — s most már pihenni térek.

Nem is mondhat egyebet, mint — bucsu-beszédet. Ha az ország közvéleménye némi érdeklődéssel tekint a mai napra, ezt csak azért teszi, hogy megtudhassa, valyon rög-tön megy-e Tisza, vagy pedig még egy kis ideig uralkodni akar? Ez lesz a nagy-váradai beszéd legérdekesebb része és általános örömet fog kelteni országosra, ha a beszámoló beszéd egyuttal — bucsu-beszéddé válik. Nem fog sirni senki, sőt titkon még azok is örvendezni fognak, kik most még készek az ő roskatag hatalmát támogatni.

Beszélhetnek bármit, irhatnak dicső-költevényeket, tüntethetnek, talmi-fényt varázsolhat magára a pakfong-város: de azt nem tagadhatják, hogy Tisza már le-játszotta szerepét. Most már távoznia kell, mert a felébredt közvélemény többé nem tűri meg azon a polcon, melyet méltatlan elfoglalva tart!

torságával. Akadtak, a kik el is hitték ezt neki s fogytán lévő erőnei közé számították neki a bátorságot is, ámbar ő közpályáján nem azt, csupán a makacs-ság őt fejtett ki, igaz, hogy ezen a téren sokra vitte. A makacsság pedig olyan messze áll a bátorságtól, mint az ératoss-ság a félelemtől. De bármily bátorság la-kozzék is a miniszterelnökben, még sem állíthatja azt, hogy az ő hatalma a nem-zet bizalmában gyökeresik, nem állíthatja azt, hogy azon feladatot, melyet az ország várt tőle, megoldotta volna.

Lesz-e bátorsága azt mondani, hogy az államháztartásban az egyensúly helye-re van állítva, holott éppen ezen okból csinálta meg a fuziót? Azt ígérte, hogy 1890-re államháztartásunkból eltűnik a deficit, — valyon bekövetkezett-e? Megvédte-e a nemzet jogait, melyek-nek megvédése első sorban őt illette? — Keserűen tapasztaltuk a véderő-vita alatt, hogy készséggel meghajolt a katonai körök követelményei előtt s ezeknek feláldozta a magyar ifjúság jövőjét!

Szerzett-e valaha elégteltelt a meg-értett nemzetnek, a megsértett nemzeti zászlónak? Éppen nem, sőt a sértéseket megtorolni akaró nemzetet lecsélezte meg s nem állította e czélra az apostoli király személyét felhasználni! Megőrizte-e a közérkölcsek tisztasá-gát? Dicsékedik vele, hogy az ő keze tiszta, őt a rádóbált sár nem mocskol-hatja be, de valyon tiszták-e azoknak a kezei, kiket ő vak eszközeivel felhasznál-t? Kortes-érdeméért mindent elnézett s a botrányoknak szakadatlan láncolata kö-vette az ő kormányzását. E téren sincs tehát mivel dicsekednie!

Az alkotmány biztosítékát, a válas-zások szabadságát fentartotta-e? E téren meg éppen Eiffel-toronyra magasodnak az ő visszaélései. Győzött a kényszer, mely a hivatalnokai kart szabad meggyőződés nél-küli lényekké törpítette, győzött a veszte-getés, a terrorizálás s a Krausz Lajosok pálinkája, — de nem a polgárok szabad akaratára, mely nélkül pedig valódi hatalom nem létezhetik.

Ez is valószínűleg meg lesz, de egyiket sem Tisza fogja végrehajtani, hanem az, a ki az ő helyére fog lépni. Bécsben már nagyon jól tudják azt, hogy Tisza Kálmán a kifacsart czitromhoz hasonlít, melynek többé szarját venni nem lehet, — alulról pedig a szenvedé-lyig fokozódott gyűlölet lángja lobog el-lene, ily körülmények közt tehát fizikai lehetetlenség Tiszának tovább is helyén maradnia. Erzi ezt ő maga is s ha ig-zán van benne bátorság és némi őszinte-ség, akkor ezt sem hallgathatja el nagy-váradai választói előtt, bárhogy szépítgesse politikai eljárását.

Debreczenből is többen átrándultak Nagy-Váradra, hogy fültnani lehessenek mai beszédjének. Nagyon rossz helyet vá-lasztottak a debreczeniek akkor, midőn Nagy-Váradra mentek Tiszát ünnepelni, mely város tudvalevőleg nyílt ellenlábasa Debreczennek. Talán arra voltak kíváncsiak az átrándult debreczeni urak, hogy mi-ként fog nyilatkozni Tisza a kir. táblák decentralizációja kérdésében? Még ugyan nem olvastuk a Tisza beszédét, de annyit előre is tudunk, hogy abban szó sem volt arról, hogy Debreczen kapja a kir. táblát és nem Nagy-Várad!

Miért mentek tehát Nagy-Váradra, hol még a debreczeni dalt se fogadják be? S ha még csak 3-an vagy 4-en mentek volna oda, ez udvariassági ténynek megjárna, de miért ment oda — egész k a r a v á n? Kívánjuk, hogy azon örvendős hir-rel térjenek vissza, hogy Tisza Kálmán Nagy-Váradról — Gesztre utazott s ott is marad — mindörökké!

— Belföldi hírek. Király ő felsége tegnapi Gődöllön hosszabb kihallgatáson fogadta Wekerle pénzügyminisztert, s a király még az nap este Bécsbe utazott. — He-n-ber g tábornok sárjára a tábornoki kar s a honvéd-huszárok ezredék költsége Strob-roszbrásznál művészi becsú és maradó emlé-k-szobrot rendeltek meg. — L o n o v i e s József csanádmegei főispánok a közigazgatás terén eltöltött 25 éves szolgálati jubileum-át ez évi okt. hó 21-én tartják meg. — F o r i n y á k honvéd-kerületi parancsnoknak József főherczeg hoavéd főparancsnok helyette-sévé való kinevezése jól értesült katonai körök nézete szerint küszöbön áll. — H a l á l o z á s. Mühlfeld Szeorgusz orosz allamanácsos, volt budapesti orosz főkonzul, Budapestben elhunyt. — K ó k á n k u l c s a i. A Kókán-tyu vég-tárgyalása alatt Kókán János, mint tudva van, azt vallotta, hogy két pénztárkulcs volt s az

egyiket nem ő tartotta magánál. Tegnapielőtt dr. Balogh Vilmos miniszteri titkár, kit tanu-képp kihallgattak, azt az érdekes vallomást tette a vizsgálóbíró előtt, hogy a kiáltási pümpát mindkét kulcsa Kókán Jánosra volt bízva és Kókán a kulcsok átételéről sajátke-zelőleg irt elismervevnyt adott. Ezt az átveteli elismervevnyt Balogh átadta a vizsgálóbírónak.

— Külföldi hírek. A párisi kiál-ti t á s díjait tegnapielőtt osztották ki nagy ünnepegyességgel az iparpalotában. A kiosztá-son Carnot elnök is jelen volt. — A s z e r b v á l a s z t á s o k végeredménye szerint meg-választott összesen 102 radikális és 15 sa-badelvő párti képviselő. — B e t i l t o t t o r o s z l a p. A „Ruski Kurier“ megjelené-sét, egy az orosz nemességét gyalázó czikke miatt betiltották. — A l b r e c h t f ő h e r c z e g — mint a párisi „Figaro“ írja — leg-közlebb Spanyolországba utazik. Ugyane lap hire szerint Párisban csak annyi időt fog töl-teni, a mennyit a vasúti csatlakozás miatt ott időzni kénytelen lesz. — A j á n d é k a t ő r ö k e s á s z á r n a k. Angliában nagy moz-galom indult meg abból a czéliből, hogy a tő-rök szultán rendelkezéseire egy új pánczélos hajót bocsássonak. E czéliből aláírásokat gyű-jtettek, melyek hir szerint már is szép ered-ményt mutatnak. — M i l á n e x király Svájcz-ba utazott, honnan Párisba megy. Natália ex-klarálné valószínűleg állandóan Belgrádban akar tartózkodni. — O d e s z a városa most úli Oroszországhoz történt csatlakozásnak 100-ik évfordulóját. E várost 1789 gnyen foglalták el az oroszok a törököktől. — C a r n o t fran-czia köztársasági elnök kijelenté, hogy az új francia parlament gyakorlati feladatokkák szenteli magát, olyanoknak, melyek előmozdi-tják Fraacziaország békés fejlődését.

Dohánytermelők figyelmébe.
(Folyt. és vége)
b) A dohány levelek simitási és csomó-zási munkálata, a fentebb leirt módon történt levél-válogatási eljárás közvetlen folytatása.
Hogy a dohány-levél a csomózás alkalmával a kiegyengetést vagy kifeszítést törés vagy rongyolás nélkül megbírja, sztkészes: hogy a dohány — korántsem nedves, de elég simulékony és hajlékony legyen. Ez állapot elérhető, ha a zsírnóra fűzött dohány, a nedves (de nem esős vagy fűdős) külső levegővel érintkezésbe hozatik; avagy a fagyolt merev dohány, meleg helyre vitetik, a hol azonnal megpuhul, de csakhamar ismét megszárad, ha a feldolgozás késleltetik, mi végre is csak oly kis részletekben vigyük be a dohányt a simítóhelyiségbe, a mennyiben azt oly rövid idő alatt besimitani és csomózni lehet, míg a beszáradás ismét be nem következik.

A simitással a dohány levelek akként helyzetessenek egymás felé csomóba, hogy a csomó a kötésnél inkább lapos, mint gömbölyű legyen. Ily módon a levelek alsó szelei a sé-rüléstől lehetőleg megóvhatók.
latkozván: „Hadd gágogjon (Gans-lud) sokkal gyengébb minden gágogásánakereje, mintsem hogy a kormány előre átgondolt intézkedéseinek ártalmára lehete.“ E nyilatkozat eléggé jellemzi a porosz kormányt, s mutatja annak szilárd alapon nyugvását. S valóban maapags is azon elvben rejlik egyikben azon kormány-nak, a XIX-ik század szelleméhez alkalmazkodó életrevalósága, mely szerint nem csak nem ellenzi fősokoláiban a tehetséges és ma-gasb rőptü tanárokat, de sőt minden áron édesgeti a berlini egyetemhez a kitünőségeket, habár azok ellenzékli irányukról ösmer-tették volna is meg magokat.
Miután Berlinben és környékén azt a mi oly rövid idő alatt megszemelelhető volt, meg-néztem; utamat fogadott kocsin S p a n d a u Perleberg felé Ludwigshoston at Hamburgnak irányítottam, a hol is a város tövében elterülő Elbe folyamot ellepő — s általam addig még soha nem látott — tengeri vitorlás nagy hajók sokasága ragadta meg figyelmemet. Nem is győztem eléggé gyönyör-ködni azon látványon, melyet nekem ladikra ülőnek a világ öt részének minden tájkáról jövő, majd eltávozó, és kettős, hármas sor-rendben elhelyezkedő, különböző öltözött ma-trózzakkal ellátott galyák szemlélete nyújtott. Hamburgban időzésem alatt élveztem szives házigazdai előzékenységet, a debreczeni szüle-tést, Hamburgban megtelepedett és világra szóló nagy kereskedéssel foglalkozó V á m o s s y D a n i e l n e k, kinek egyik fivestere J ó z s e f P e r n a m b u c ó b a n (Déli Ame-rikában) kalap kereskedéssel foglalkozott, má-sik fivestere K á r o l y pedig miat Debre-czen város közkedveltségű tanácsnoka, ugyan itten javakorában hunyt el.

A „DEBRECZENI“ TÁRSASÁG

Néma csönd...

Néma csönd az égen, néma csönd a földön... Méla sutogással csak a hab beszél... S én a néma csöndben egyedül tündööm, A hold ablakomra rezgő fényinél... A fénylő sugáron messze-messze szállok: A fenyő ágai képe tűn elem... Ifjúságom játszi képe tűn elem... Nyujtsatok kezet ti régi jóbarátok! Szereltem, dicsőség és tündér-remény!

Hadd vigyenek újra a hímes mezőre,

S játszunk el ismétlen a szembe-kötöt... Hadd csapongjon a szív, — álmain — a dőre, S te neved fölötté, ugy mint az előtt!

Visszaemlékezés külföldi utazásomra.

Nem volna ugyan — hitem szerint — érdektelen, külországokban feléig tartózkodásom élményeit bővebben közrebocsájtanom. Minthogy azonban, ebben több ok akadályoz; töredék gyanánt, ide vonatkozólag, e követke-zőket hagyom emlékeztetben.
Az 1840-ik év tavaszán, külországok lát-hatására felszabadított utlevéllel Bécs-ből — hol a magyar királyi udvari kanczellá-ránál a fogalmazói szakban voltam szolgálát-ban — postakocsin — mert akkoriban még azon utvonalon nem létezett vaspálya, — Znai-mot át Prágának vettem utamat, a hol is a cseh főváros történelmileg nevezetes helyisé-geit s egyéb látnivalóit is megszemlélvén, on-

S te aranyreményes ragyogó tündére, Jöjj, mint a kaczer hölgy, ki mindig nevet! De ne jöjj magadban; lépteid kísérje, Melylyel együtt játszom: a pajzán sereg!

A levelek vastag kocsányvegei egyformán azaz egymástól sem kisebb, sem nagyobb ne essenek, ha mindjárt ez által a levelek hegyei 2-3 cm. rövidebb vagy hosszabbra fekszenek egymástól.

A kötés vastag kocsányvegtől befelé legfeljebb egy ujnyira, avagy két centiméterre alkalmaztassék, hogy a levelek alsó szélei ez által is ne rongáltassanak; de a levél nagysága is előnyösebben tünik ki mint akkor, ha a csomó beljebb köttetik.

A nagyobb levél „szia” dohányból, 20-25 levél elegendő egy csomóba. Megkívánatik, hogy a levél szám több vagy kevesebb ne legyen.

A nagyobb rongyos, kistrongyos, alj, kapa, muskutyás és kerti levelekből 35-40 levél köttessék egy csomóba.

Miután a sarju-dohány szedése megengedve nincsen és így a csomók köteleihez a legalkalmas anyag hiányzik, legcélszerűbb, ha a dohány csomók kisebb, keskeny, rongyos dohány levelekkel, vagy még inkább tengericsó-hejjal köttetik.

A tengeri-csó-burok szalmájának egy keskeny szála elég erős és e mellett csinos kötetést nyújt.

A kerti levél és a kapa-dohány csomók házi czérnával vagy szintén keskeny tengeri-hej-szállal köthetők.

A dohánynyal való kötésnél végre egy csomóhoz egy-egy keskeny levelnél több ne használtsassék, mert különben ezek fölösleges sulya, mint hulladék levonásba vétetik a beváltásnál.

A becsomózott dohány addig is míg a beváltáshoz szállítatik, — száraz és elég szelős épületben 100-102 centiméter magas asztalokban elhelyezendő és a felmelegedéstől, illetve erjedéstől megóvándó. — Az idő előtti erjedés különben csakis a nedvesen csomózott dohányoknál fordul elő és ez csupán az asztalok átrakásával és leütésével csilapítható.

c) A dohány-csomók bealózására nézve szabályul szolgáljon a következő:

Egy bába csak egy osztályba való dohányt szabad elhelyezni.

A dohány-csomók akként helyeztessenek a hosszas négyes alakú bába, hogy a végeken is csupán a dohány kocsányai legyenek láthatók.

A könnyebb elbánás végett, egy-egy bába sulya a 150-180 kilogrammot ne haladja meg és a dohány alul-felül száraz takaróval legyen ellátva, — megóvándó azt egy sérülés, mint a nedvesség káros befolyásától.

III. A jövő évi termés alá kijelölt föld előkészítése.

Jó minőségű dohány, bő mennyiségben egyedül öt érejt, avagy jó mivélés mellett trágyázott talajról várható.

Tartalomdús, szivargyártásra alkalmas dohány-levélet nem ad a legcélszerűbben berendezett szárító-pajta, sem a legokoszerűbb kezeléssel, ha annak főköllékét: a fessképeséget a talajból nem hozza magával.

A dohánylevelek értékeinek lényeges gyarapításához nélkülözhetetlen eszközül szolgál ugyan az okszerű kezelés és a jól berendezett szárító-pajta de ha a dohány anyag sovány: a siker csak feloldalá lehet.

E tekintetben elismeréssel tartozom ismét, hogy a réám bízott nagy kiterjedésű felügyelőségi kerületben a dohánylevelek okszerű kezelésében és a sulyos áldozatokkal előteremtett beruházásokban rövid idő alatt, számos termelőknél oly haladás történt, hogy e haladás, — ha továbbra is ily élénkségekben tartatik és terjeszkedik: — a magyar dohányok értékét úgy kina, mint benn mihamarabb ismét helyreállítandja, és e czél annál biztosabban érhető lesz, ha a talaj javítása a fentjezett haladással lépést tartand.

Terhes gazdasági viszonyaink közt már

rég kimerítvék a gyepfőrések és erdő-irtások; a mindinkább hanyatló állattenyésztés pedig a trágya anyag hiányát követeltetete.

A talajnak — ezen tényezők fogyása folytán — mindinkább terjedő kimerültsége tehát, hasonló arányban apasztotta a dohányt, értékesítő szirtartalmát; a tartalom nélküli sovány dohánylevel pedig gyenge természetű né fogva a szétválás és rongyolásnak, valamint a nedvesség és kőd káros befolyásának ellentállani kevesbé képes; de a levelek színezése sem az a mit a kővér dohány teremt.

Mindezeknél fogva tehát ajánlom, miként minden termelő odatörekedjen, hogy a dohányt lehetőleg trágyával táplált talajon termelje akként, hogy a talaj — trágyázás után következő második évben fordítottassék a dohány alá. És ha az évekenként rendszeres beosztás mellett trágyázható terület arányban nem áll az engedélyezett dohány termelési területtel apasztassék inkább a termelési terület; mivel három hold értelemes, trágyázott talaj jobb és annyi sulyosabb fajú dohányt biztosít, mint öt holdnyi sovány talaj eredményezhet.

Az e hirdetésnek elején érintett törvény-cikk 2. §-a szerint, a dohánytermelés ezentul csak az arra alkalmas talajviz által nem veszélyeztetett, száraz fekvésű, jól előkészített ellenőrzés czéljából mindenkor megközelíthető, könnyen fölérhető oly földterületeken engedtetik meg, a melyek gyártásra alkalmas jó égésű anyagot szolgáltatnak.

A jövő évi dohánytermés alá kijelölendő föld, ezen határozmányoknak megfelelően választassék meg, és még ez év lefolyása előtt, első ízben és lehetőleg mélyen felszántassék.

Az őszi szántás a legfontosabb talaj munkát a dohánytermelésnél.

Miután nincs növény, mely az őszi szántást meg nem járóláná, — annyival inkább megköveteli a dohány, a mely mélyen gyökerezik, és sok táplálékot szí a talajból, mi-ért is a jelzett munkálatnak fogantatása a törvény erejénél fogva követeltetik.

Az egy évi időszakban a dohánytermelés és okszerű kezelése, nem különben az ebbévágó törvényes határozmányokra vonatkozó utmutatást ezen hirdetésnyel fejezve, — a termelő közönséget még a következőkre illően figyelmeztetem:

A pajtákba helyezett száraz dohányleveleket, minden módon meg kell védeni a káros időjárás befolyásától; a pajta-épületek tehát oly állapotban legyenek, hogy azok belsejét a külső légtől szükség esetén teljesen elzárni lehessen.

A dohánylevelekre felette káros, ha helyszüke miatt valamely épület, dohány-pajtának és egyuttal istállónak is használtatik. Az állatok kiparólgásától fertőztetett dohány, erjedés közben megromlik és hogy az államkincstár az ily uton támadható tetemes károsítástól megóvassék: ne legyen e figyelmeztetés után is kifogásuk azoknak, kiket az intéz illet, ha termelési engedélyük jövőre a megfelelő pajtákhöz mérve aránylagosan megszorítottatik, vagy esetleg teljesen megszüntetetik.

A dohányleveleknél nedves állapotban való csomózása szintén oly káros következményeket teremt, hogy annak elkerülését a termelők érdekében is erősen szorgalmaznom kell, miután a nedvesen csomózott dohányleveleket a romlásból megóvni alig lehet, az ilyen dohány tehát csakis tetemes árcsökkenés és suly levonás mellett váltatik be.

Hogy végül a [dohányleveleknél] csomózása helyesen és egyöntetűen végrehajtassék az illető m. kir. dohánybeváltó hivatalok által minden községre minta-csomók fognak kiküldetni ahoz való alkalmazkodás végett.

M. kir. dohánybeváltó felügyelőség.
Debreczen, 1889. szeptember 20-án. Becker.

Britannia! rázendítették. Nekem pedig, ki életemben először találtam magamat tengeri hajón, — meghatottan kellett lennem, midőn a tengerhez mind inkább közeledve, Cuxhaven tengerparton épült kis város mellett, az angol mértföld széles Elbe-folyam hajóit az északi tenger hullámaiba vegyülni szemléltem. Az egy sajtószertű jelenet volt, a mint hajónk behaladt a tengerbe, látni még nem messze a tengerparttól, az egymásra tornyosuló hullám-torlaszok felett kővalyó ezer meg ezer csillós sűrűlő s egy-egy tengeri madarak sokaságát, himbálódzva miként lárma, ordít, vijjog, visít, veszekszik az, kedvtelten most tova szállva, majd visszaröpülve, ébresztvén az őket hajóról nézők kebleiben különböző érzelmeket. E madarak is lassanként elmaradoznak a szerint, a mint gőzcsúnk bejebb hatolt az északi tenger renetegébe.

Majd eltűnt szemhatárunkról a szárazföld, és elmondhattuk a latin költővel: Quo nunc uenit ad nos? (A merre csak nézek, mindenhol csak tenger és eget látok). Itt ott fekete pontok gyantát feltűntek a gőzcsúnk-ke szembejövő hajók, melyek hozzánk közeledvén, azoknak kapitányjai, a miénkével távcsövön beszéde elegettek, kérdészködvé egymástól honnan indulások s hova szándékozások és kiindulási helyükön újabb történet nevezeteseb események fölül. Sokáig azonban nem volt a hajó fedélzetén maradásunk, mert a tengeri-betegség bennünket egymás után megkönyékezett. Ide járult az, hogy a több napon át tartott rekkendő nyári hőség után, hirtelen megváltozott az időjárás. Nyugatról feltolult fellegekkel tömörült fergeteg állott

A DALRÓL.

Dobogó tüzménen a hazába jöttünk, Lobogtatta zászlónk száz orom mögöttünk, Járt a turul főnne, majd az eget verve, És elől a rémhír iszonya, keserve... És a deliák közt majd Istenné válva Pengették a lantot deli hegedősök, Az egy fürtje holló, másnak hó szakállá, Merengve hallgatták világdöntő ösök!

Ajkaikra vettek nagy örömnappalját, Győzni is tanultak tőlök magyar dalját; Győzni, hinni és ha az Ármány feltámadt. Csattogott a kobzon bosszu, honi bánat! És szerelmök hangja nem az úti szél volt, Melyre nem rezdülnek csak a kis levelek. Lángra gyúlt szavára, éledett a fel-holt; Elvetném kobzom, hogy nem így énekelek!

Attila forgatta a villámos fegyvert, Pokolra jutott az, kit haragja megvert; Csengő poharak közt dalban tőlt a kedve Bele-bele vágott, a z z a l vetekevedve! Járt Tinódy lanttal széles e hazában, És a mit dalolt, volt sorsa nemzetének, Helye volt mindenütt a magyar lakában, Föntolára vették, hogy mit mond az ének!

Jöttek is dalnokok, hegyene jöttek volna! S zigeet veszedelme mintha ma is szólna, —

Hon-szerzése sebb a költő énekére, Fényes halhatlanság nagy Petőfi bére. Ért Arany s mindig volt óriásunk nekünk, Ha ma nincs, a kor lett dalt szeretői törpe; Van a mit daloljunk, ragyogó emlékünkt, Csak lesz-e szavára a ki álljon körbe?

Mátyás, Nagy Lajosnak, — hajh, dicső királyok!

Viszhangzott danától fényes palotájok; S a hányzor dicső, nagy volt e hon valaha, Nagy magasban jeltűz volt költői szava; A mi dedapáink, jők az eke mellett, Óriások a harcz öldöklő zajában, Mint hullattak könnyet, ha hullatni kellett, Gyűjtöttek mézet a jobb dalnok szavában.

Mert sulyos napokban (olyan sokszor történt), Midőn a magyart már, azt hitték, megtörték, Mikor a reménynek s hitünknek volt vége, Hiába való a türes bölcsessége, Akkor azok, kiket csaknem elfeledtünk, Dalnokok, a dallal életet adának, És bátran kiálták: „Ellenfelettünk, A mi pajzsunk, veszte ellenünk hadának!”

S az alföldi rónák, alföld reneteggel, Feltűntünk az alkony s a kelő nap reggel, Hegy, völgy, fű fa, virág, temető gyászja, Oh! az én népemnek hol nincsen nótája? Romlatlan szívében a kunyhó lakója Artatlan szerelmet, hővirágot táplál, És ez a szerelem megvédi, megóvja, Tiszta, szent örökül magzatira átszáll!

A költők dalában a ti sorsotok van — Sokszor mennydörgés, de halk kicsiny napokban,

Mig zendülni ismét nem halljátok őket, Ne is várjátok a napfényes időket! Majd ha dalnok ajkán, kit ezen idő szült, Feltámasztja egy nap a régi regéket, Környezze dicsőség főt, mig megöszült, Ó tanuja lesz, ha szebb időket éltek!

Ott a dalnok... ime némán! A tanár — jót tanított,

be, sűrűen cikázó villámok hasogatták a levegőt, adáz mennydörgések reszkették az idegeket, a neki bősztül vihar által felkorbácsolt tenger hullámai majd hegyekké magasodtak, majd mely völgyekké süppedtek alá, s hajónk iszonyu recsegés és ropogás között játéklap-tájává lesz a haragos Oceanus. A hajós kapitány által megtételezt minden intézkedés a bekövetkező veszély elhárítására, a szükséges utasítások kiadattak. A hajós-népet borzalom és rettegés fogta el. Éa ki egész életm keresztül soha nem mulasztam el reggel felkeltemkor és este lefektemkor imádkozni, most éreztem valódi jelentőségét ama latin példabeszédnek: Qui nescit orare, per gat a d mare (Aki nem tud könyörögni, menjen tengerre). Térdre omolva imádkoztak százan meg százan, éltök megszabadtásáért az egek urához, miközben a hajós legények lótsa futása, s a hajós kapitány fel-felharsonó páncszavára vegyült a tomboló szelvész bömbölésébe.

Nevelte rettegésünket a hajón elterjedett azon aggasztó monda, miszerint hajónk utirányát vesztve daniái partok felé — tehát ép ellenkező irányban — hajtatik a vihar által. Ily sokfelőli gyötrődés miatt én is teljesen kimerülve, a hajó fedélzetéről levászorogtam fekvőhelyemre, a felszolgáló hajó-szolgaának azt hagyva meg, hogy nekem nyugvást és pihenést keressek hajgjon békét és csak akkor jelentkezzék, ha gőzcsúnk lsten segedelmevel a Themse torkolatához el fog juthatni. Ugy is történt.

(Folyt. köv.)

Százas hallgatók figyelve, S a bölcs agy vérrel keverve, Összezuva fekszik ott! Ott van a kereskedő, Esméért nem küzde ő, S im, mi potom áron adta Életét mégis miatta!

Ott a munkás földmives, Ki annyit termékenyített, Földje egy-két hant-darab, Az takarja most el őtet! Úgy v d ott védett jogot, S a jogtiprókért hala! Az orvos fekszik amott — Ól, ki életet ad! Ifju vér, minden csöpp drága, A haza feltett virága, Búszkesége S ime letiporva — vége!

És elhullnak rút önkényért, Küzdenek hideg, ál-fényért, Kardot vesz kezébe a rab, — Harcba kel, És balgán a börtönórért Esik el!

Koldusbot, tarisznya, seb, Ezzel halni edesebb! Véres emlék hosszú serral, Schwarz Berchtold a puskaporral... Mily dicső az ember-szellem Alkotó folyvást... maga ellen!

Dübörgő útczák felett Súlyos ágyúk görgenek, „Gott erhalte” zeng vele, S a „Rákóczi” str bele! El a fátylat szép ara, Int királyok jogara, Földmives, Urvocok, S ti béke Bajnokok, — Égvivő Nagy elme, Öltözz más Fegyverbe!

Ágyú bömböl, zeng az égbe Óriási kacaja, Im hogy száll, tofúl elébe A derék fiuk raja!

— — Lesz még egyszer háború, Mit az egész világ kezd meg, Zeng meg ágyú, iszonyú, S az, miért a hősök küzdenek: Nem egy ember érdeke, Nem bűn, sötét, fekete, — — Forradalom kél szavára, És a vége: Iszonyu világ-csatára — Világ-béke!

HELYI HIREK.

* Az előfizetési időny itt van. Kérjük a n. é. olvasó közönséget, tegyen összehasonlított lapunk tartalma (Kossuth Lajos, Mezei Ernő, a jubilaris számban, most Thaly Kálmán, Lévai József, gróf Zichy Géza, Szűcs István, Ábrányi Emil, K. Tóth. Kálmán, J. Illés Bálint s mások művei), továbbá azon támadások között, a melyekkel (mint az előfizetési évnegyved táján mindig) bennünket tegnap is megtámadtak. Miután mi ilyenkor dolgozunk, Polonyi Géza urnak s a tanuló ifjuságnak, kikre a „Debr. Ell.” szintén ráköpött, nincs szüksége védelemre a „Debr. Ell.” ellen s így (további polemica helyett) a fentebbi összehasonlítás eredménye szerint kérjük a n. é. közönség szives támogatását!

* Népesedés. Szept. hó 22-től szept. hó 28-ig született városunkban: I. R e f o r m á t u s: törvényes 18 fiu, 17 leány, — törvénytelen 3 fiu, 2 leány, — együtt: 40. Halvaszületett 3 fiu, 1 leány, — együtt 4. Egybekelt 2 pár. — II. E v a n g e l i k u s = 0. III. R ó m k a t h o l i k u s: törvényes 1 fiu, 5 leány, törvénytelen 1 leány, — együtt: 7. IV. Z s i d ó: törvényes 1 fiu, 1 leány, — együtt: 2. — Elveszültek összes száma: 49, melyet ha egybevettünk az elhunytak számával (35), a szaporodás 14.

* Közigazgatási bizottság. Debreczen város közigazgatási bizottsága f. hó 5-én, azaz szombaton tartja rendes havi ülését.

* Irányi Dániel, a függetlenségi párt nagy nevé vezére, a közigazgatás államosításáról újabb cikket tett köze az „Egyetértés” ben. Holnap közölni fogjuk.

* Katona-élet. Tegnap és ma visszhangzott városunk az ujonczok dalától, kik most vonulnak be a győngy-életre. Az ő jökevdük azonban csak olyan erőtetett jó kedv, igazi örömeik csak azoknak van, kik a katonai szolgálatot elvégezték — s most haza-bocsáttanak. Az önkénteseknek is kitelt az idejük s a depr. önkéntesek közül a következők tették le sikerrel a tisztí vizsgát: Bay Ádám, Biró Akos, Galánfy János, Kohn Lipót, Pallai V. Radó Sándor, Wertheimer Bertalan, Leonhard Ágoston, Schlasser Gyula és Viltcshek Antal.

* Az utolsó nap. A honvédegyet sorsjegyeinek huzása — mint már emittettük — holnap d. u. 3 órakor történik meg a város-háza nagy termében. Sorsjegyek 20 krájval holnap délig még mindig vehetők Ajánljuk a hátralevő pár óra felhasználását a hazafias közönség figyelmébe.

Korona-forrás!

Gazdák és iparosok általános hitelszövetkezet
debreczeni főktelep áruzsarnoka.

Előre haladt ásványvíz évad miatt a még raktárunkon levő idejű töltésű, 2 literes palackokban levő, **legjobb minőségű**

KORONA-FORRÁS

viznek palackját **20** krra szállítottuk le. Minden egyes üres palack **8** krért vétetik vissza.

Tisztelettel

Gazdák és iparosok általános hitelszövetkezet
debr. főktelep áruzsarnoka
nagy-várad-utca, megyeház mellett.

Korona-forrás!

FOG-ELIXIR, FOGPOR ÉS FOGPASTA

FŐTISZTELENDŐ ÉS KEGYES
„BENEDEK-RENDŰ” SZERZETESEKTŐL

Soualici apátság Girondeban.
Prior: Dom Maguelonne
2 arany érem:
Brüssel 1880. — London 1884.
A legmagasabb kitüntetések.
Feltalálta: **1373-ban** Prieure Boursaud
Prior által.
A főtisztelendő és kegyes „Benedek-rendű”-ek fog-elixirjének minden napi használata, — egy pár cseppnyi adag egy pohár vízben — megakadályozza a lyukas fog képződését és meggyógyítja a lyukas fogat, melynek fehér fényt és szilárdságot kölcsönöz s a mellett a foghúst erősíti és épen tartja.
Olvasóinknak tehát tényleg szolgálatot teszünk a midőn figyelmüket ezen régi és hasznos készítményre felhívjuk, a mely a legjobb gyógyszer és egyedül óv-szer a fogfájás ellen.
Ház alapítottatott 1807-ben. **SEGUIN** Bordeaux 106 és 108,
Főügynök: Rue Croix de Sequey.
Kapható minden nevesesebb állatszerárú-kereskedésben, gyógyszerárú- (drogue) kereskedésekben.

Hamburg-amerikai
POSTAHAJÓZÁSI RÉSZVÉNYTÁRSULAT
Express
és postagőzhajózás
HAMBURGBÓL NEW-YORKBA.

Southampton megálás
Ocean-menet C^a 7 nap.

Amellett rendes postagőzhajózási összeköttetés.
Hávre-Newyork. Hamburg-Westindien
Stettin-Newyork. Hamburg-Havanna.
Hamburg-Baltimore. Hamburg-Mexico.
között.

Josef Gschirhagl Wien
4. Wieden weyringergasse 32.

Óvja meg lovait a nedvesség és hideg ellen!

LÓTAKARÓKNAK
az első és nagy
e gyár küldi az 6 igen szolid, tartósan kidolgozott, nehéz, masszív lótakaróit, a következő barmulatos olcsó árakon:
első minőségű lótakaró
190 cmtr. hosszú, 180 cmtr. széles, szürke alappal és élénk színtű szegélyllyel, vastag és meleg, 1 drb csupán
1 frt 50 kr.

Elegáns, kensárga vagy szürke bérkocsi-takaró
négyeseres fekete-sárga, vagy kék-piros szegélyllyel, körülbelül 2 méter hosszú és 1 1/2 méter széles, darabja csupán

2 frt 50 kr.
Pompás urasági kocsi-takarók,
mint pompás szőnyeg is használható. Darabja csak:

3 frt 50 kr.
ELISMERŐ LEVELEK SZÁZAI:

Küldjön a számad számára lehető gyorsasággal még 10 drb kensárga lótakarót, darabját 2 frt 80 krért, mint előbb.
A Ferencz József nevű viselő cs. kir. 4-ik számú uhánus ezred 7-ik százada.
Küldetik azonnal minden helyre, postán, vasúton vagy hajón, utánvétel vagy az összeg beki-
dése mellett. Cím: **LÓTAKARÓK GYÁRI RAKTÁRA RAUSCHER**
ÖDÖN Bécs, Weissgärber Nro 36.

Szabászati tanfolyam szept. 1-től fogva.

FRANK ÁGOSTON
DEBRECZEN,

czegléd-utczán, színházzal szemben.
Ajánlja az őszi és téli idényre olcsó, szabott árak mellett, dúsan felszerelt raktárát. Legújabb divatu női ruha szövetekben, mosó velezek, diszek, szallagok, fűzők, bodor és egyéb pipere cikkekben. Szines fehér, himző- és kötő pamutokban, téli kendőkben, rövid- és szövő árúban.

Bizományi raktár női Glacée keztyűkben.
1 pár csattos és tambeür 1 frt, 1 pár 2 gombos 65 kr.

SAJÁT NŐI VARRODÁMBAN

készülnek idegen kelmékből is, a legfinomabb kivitelbe női ruhák, Jaquet-tek, felöltők, Mantillek igen mérsékelt árak mellett.

Szabászati állandó tanfolyamom

szeptember hó 1-én kezdődik, a hol minden egyes tanítvány 30 nap alatt, egy béc-i Chablon szerint, (derék linea), szabászati rajzban, szabászatban és mértékvevésben, oktatást nyerhet, ez idő után, minden tanítvány, saját-kezüleg, bármely alakra, derekat szabhat.

Tanítási díj Chablonnal együtt 12 frt 50 kr.

Minták bérmentve küldetnek.

Nincs többé fogfájás!! Könnyen vérző beteg és gyuladt foghúst gyógyít és erősít, a fogkövet eltávolítja és képződését meggátolja; a szájuúzt azonnal megszünteti napontai használatánál

cs. és kir. udvari fogorvos és udv. szállító, valódi
Dr. POPP világhírt **Anatherin SZÁJVIZE**

kétszer olyan nagy palackokban mint eddig.
Ezzel egyidejűleg alkalmazandó
Dr. POPP fogpasztája, mely a fogakat folyton egészséges és szép állapotban tartja.
Dr. POPP Anatherin fogpasztája, mely a legjobb és legfinomabb szer a fogak tisztán tartására és a foghús megerősítésére.
Dr. POPP fogpora ragyogó fehérsegi fogakat kölcsönöz anélkül, hogy mint más fogporok a fogak zománczát megsértené.
Dr. POPP növényiszappana a legjobb gyógy-pipere szappan, mindennemű bőrkintések ellen és különösen furdőkőhöz.
Dr. POPP NAPRAFÖRGŐ (szap) (nem glicerin). A legújabb és a legfinomabb divat-pipere szappanok. A bőrt bársouyfiomomá teszik.
Árak: Anatherin-szájvíz 50 kr., 1 frt. és 1 frt 40 kr., Anatherin fogpasztája téglében 1 frt 22 kr., Aromatikus fogpasztája 35 kr., Fogpor dobozban 63 kr., Növényiszappan 30 kr., Napraforgó-szappan 40 kr., Venus szappan 60 kr., E szerék kaphatók: Debreczenben: Dr. Rotschnek, Mihálovics I., Tamássy B., Örvényi O., Tóth B., Muraközy K. és Balázs Ö. gyógyszerészeknél és Csanak J. Geréby F. Szentkirályi és Kalenda, Braun M. Weisz A. és Stern A. és testvére kereskedésében.

Az Anatherin szájvíz beteg fog- és foghús ellen.

Dr. Popp J. G. udvari fogorvos urnak!
Már rég irtam volna, de előbb megakartam győződni kintinó szájvízének hatásáról. Az alkalmazott szerek közül csak egyedül a Popp-féle Anatherin szájvíz használt, mely fehér, fényes foghúsmat és inogó fogamat megszilárdította, míg a többi szájvízekért csak a pénzét dobtam ki. Szilárd meggyőződésem szerint, csak az ön szájvíze valóban jó.
Öszinte lekötelezettje
Dr. Raske Vilmos, lelkész Beszterczen.

114
443.

Az „ISTVÁN” gőzmalom társulat
ÁRJEGYZÉKE

helyben kötelezettség nélkül
és az 1887. aprilis hó 18-án Budapesten tartott általános magyar malom-gyűlésen megállapított 1887. é. junius 1-én életbe lépett eladási, huzetési és szállítási módok-
zatokra vonatkozó egyezmények szerint.

Készpénzfizetés mellett, szákkal együtt

AB. Asztali dara nagy és aprószemű	100 ki 16.
C. Szinte középszerű	15.80
0. Kihályliszt	15.80
1. Lángliszt	15.40
2. Montliszt	15.-
3. Zsemlyeliszt 1-ső rendű	14.60
4. " 2-od	14.20
5. Fehér kenyérliszt 1-ső rendű	13.80
6. Szinte " 2-od	13.60
7. Közép kenyérliszt 1-ső	12.80
8. Szinte " 2-od	12.40
8 1/2. Barna " 1-ső	12.-
8 3/4. Szinte " 2-od 4 70 kg.	9.60
9. Lábliszt	7.20
10. Veres liszt	50
11. Finom korpa szákkal	50, 4.40
12. Durva korpa szákkal 4 50 kg 3.80	

A finom és durva korpa árából eddig engedélyezett 5%-töli engedmény a fennemlített egyezmény folytán szintén beszüntetett.
Debreczen, 1889. szept. 17.

Kardos Lászlónál
czegléd-utca, kaphatók
Jaeger Gusztáv tanár Doctor

valódi és egészség fejlesztő gyapju alsóruhái, férfiak, nők és gyermekek részére.
Eredeti gyári áron, személyes jótállás mellett.
Férfi ing, alsónadrág, alsó ujjas,
Női alsóujjas, nadrág szoknya,
Női ujjas és nadrág egy darabban,
Női és férfi harisnyák,
Gyomor védő (igen czélszerű).
Fent sorolt cikkek három finomságban, őszi és téli minőségben kaphatók.

Zsebkendő (igen csinos).
Minden egyes darab Dr. Jaeger Normal Woll System W. Benger Söhne és Prf. Dr. G. Jaeger kéziratu védjeggyel van ellátva és ez igazolja a valódiságot,
Minden más szövegű védjegy csak utánzásra vall. A Dr. Jaeger valódi árúja határozottan jobban megfelel a hozzá kötött kívánalmaknak, mint az utánzás és mivel anyagja a legjobb, legtisztább gyapjuból van, tehát egészségesebb, kellemesebb és tartósabb is mint az utánzott áru.
Az említett minőség betartására a gyáros nagy összegű bírság által van kötelezve.